145 Ani

Biblioteca Municipală
B.P. HASDEU

MENORA

2022 NR 3(10)

REVISTA BIBLIOTECII EVREIEȘTI "I. MANGHER"

MENORA

REVISTĂ DE LITERATURĂ ȘI CULTURĂ EVREIASCĂ

*Revista **MENORA** familiarizează cititorul cu crâmpeie din viața personalităților notorii de origine evreiască: scriitori, actori, savanți, dar și cu alte evenimente din cultura și tradiția poporului evreu.*

Numărul de față al revistei este dedicat poetului și publicistului

ANATOL GUGEL.

CUPRINS:

REPERE BIOGRAFICE ..... p. 2

”În loc de autobiografie” ..... p. 3

ACTIVITATEA LITERARĂ ..... p. 4

APRECIERI ..... p. 5

Responsabil de ediție -
Anna Bațmanova, directorul Bibliotecii evreiești ”I. Mangher”.

Alcătuitor - Angela Borș, șef serviciu.

ANATOL GUGEL. OGLINDA FRUMOASEI AMINTIRI

REPERE BIOGRAFICE:

ANATOL GUGEL – *poet, publicist. Autor a peste 40 de cărți de poezie (inclusiv 10 cărți pentru copii) și publicistică. Mențiuni: Lucrător Emerit al Culturii din Republica Moldova (1971). Medalia Mihai Eminescu (1998). Premiul de excelenţă al Uniunii Scriitorilor din Moldova (2004).*

- **6 aprilie 1922.** Se naște la Iași, într-o familie de intelectuali evrei. Tatăl său, Moișe Gugel, a fost avocat; mama - Olga Perelmuter - infermieră. În 1941 a fost executată de către fasciști în ghetoul din Chișinău. Copilăria şi adolescenţa şi le-a petrecut la Chişinău. A învăţat 7 clase la liceul „A. Donici”, iar clasa a 8-a, a terminat-o la liceul „B.P.Haşdeu” .
- **1940.** Debutează cu versuri în revista liceală ”Licurici”.
- **1941.** Susține bacalaureatul și este admis la Institutul Pedagogic din Chișinău. La începutul războiului împreună cu institutul se evacuează la Buguruslan, unde își continuă studiile.
- **1944.** Revine la Chișinău.
- **1945.** Activează în calitate de secretar de redacţie la ziarele „Tinerimea Moldovei” şi „Moldova Socialistă” (1959), redactor-şef adjunct la revista „Moldova” (1966-1996).
- **1994.** Întreprinde o călătorie în Israel, după care scrie un ciclu de versuri „ Zidul Plângerii”.
- **1997.** Împreună cu filologul E. Levit și muzicologul E. Tkach, fondează Alianța Democrată Antifascistă din Moldova, participă la editarea a patru colecții de documente despre istoria Holocaustului în republică, revista bilingvă ruso-romană ”Nu vom uita!”

ÎN LOC DE AUTOBIOGRAFIE

M-am născut într-o vinerea. Îmi fu
scâncetul – odă (*anul 2007*).
Copilăria n-are pereți. Minunile,
desculț, le cutreier *(1981).*
Și pieri acceleratul – vis grotesc *(1940).*
Ca în oglinda magului sihastru
mă oglindesc în sinea mea *(1995).*
De ce taci, gorunule drag, graiul tău voi să-l ascult *(1944).*
Ah, învie fereastra, cea cu trei mușcate! *(1956),*
Mușc din amintiri,
cum dintr-o coajă de pâine *(2004).*
Anii duși, și ei au un post – scriptum,
ce-l tălmăcești aievea prea tîrziu *(1970).*
E plin de bocet și umor
destinul lumii în derivă,
Miraju-i deseori mulaj, iar paradisul cu macaz *(2011).*
Pământe, fă-mă iarăși un prunc să sug din țâțe! *(1995).*
Un vânător pribeag de visuri,
cu mine însumi mă confrunt *(2000).*
Uscate, frunzele dispar
ca niște ruginite iluzii *(2010).*
Or fi anii fugare urme de manuscrise? *(2005).*
Prin cuvinte privesc lumea,
Cum prin lentile aș privi-o *(2003).*
Tot ce e are rost. Ce va fi a mai fost *(2004).*
Deci, așa mi-a fost datul –
Anatol Gugel să fiu! *(2006).*

A. Gugel. Testamentul unui nou-născut. – Chișinău: Pontos. – P. 160.

ACTIVITATEA LITERARĂ (SELECTIV)

Anatol Gugel este autor a peste 40 de cărți de poezie (inclusiv 10 cărți pentru copii) și publicistică:

”Adio, Cioco” (1979), ”Am fost odată ca niciodată” (2004), ”Bradul și steaua” (1972), ”Caietul cu scoarțe de chihlimbar” (1975), ”Cartea plaiului: De la Naslavcea la Giurgiulești” (1986), ”Când liniştea cuvîntă” (1964), ”Crug” (1982), ”Cutia de rezonanţă” (1968), ”Drumeție. Oameni și locuri (1975), ”Eu, Anicuța și Radun” (1962), ”Fereastra cu trei mușcate” (1956), ”Fântâna soarelui” (1987), ”Flota mea” (1964), ”Generația mea” (1951), ”Har” (1982), ”Înșiră-te mărgărite” (1979), ”Lanterna magică” (1978), ”Lumi în cleştar” (1972), ”Nistrule, pe malul tău” (1956), ”Ostroave verzi” (1962), ”Pe-un picior de plai” (1960), ”Poezii și poeme” (1959), ”Post-scriptum” (1998), ”Povestea Gorunului” (1954), ”Schimbul nostru” (1952), ”Scoica sarmatică” (1969), ”Sonata lunii” (1965), ”Știubeiul cu povești” (1982), ”Testamentul unui nou – născut” (2011), ”Versuri” (1967), ”Versuri” (1970), ”Visătorii” (1963), ”Vânt de april” (1959), ”Волшебный фонарь” (1983), ”Лунная соната” (1974), ”Превращения” (1975), ”Ритм, молодость, дружба” (1970), ”Сказание дуба” (1956), ”Стихотворения” (1961).

APRECIERI

MIHAI CIMPOI – om de cultură, academician, critic și istoric literar, eminescolog, redactor literar și eseist.

”Gugel e reprezentantul unei generații de poeți care au făcut carte românească serioasă, fiind famirializați încă din anii copilăriei cu poezia adevărată, stăpânind din plin limba literară [...] Una din prioritățile caracteristice poeziei lui Gugel e emotivitatea, care direcționează expresia spre adâncimile senine ale sentimentului. De aici și trăirea firească, de aici și spontaneitatea originală a gândirii poetice. Și ce e mai principal – eul autorului inseparabil de poezie”.

Emil LOTEANU – actor, regizor, scenarist, poet și scriitor.

”Fiecare mânuitor de condei, galopând un Pegas al său, pătrunde în adâncul vastelor câmpii înmiresmate, neasemuite prin frumusețea lor, pătrunde în țara Măriei – sale Poezia. Adică cu alură de jocheu continuă să galopeze în limitele periferiei stârnind admirația diletanților. Poetul Anatol Gugel, pare-mi-se, descălecând, și-a luat Pegasul de dârlogi și l-a dus pe cărări strâmte spre vârf de munte. L-a dus vreme îndelungată pe drum anevoios acolo unde liniștea cuvântă, pulberea stelelor se macină darnic pe fruntea ostenită a drumeților [...]. Gugel a rămas același reușind să devină până la urmă altul. Simplu și multiplu ca un freamăt lung de pădure, necesar ca o gură de apă rece în toiul arșiței. Matur prin felul de a vorbi – prin excelență – omenește, prin vibrația adâncă a unei dragoste statornice...”

MENORA SIMBOLIZEAZĂ AL DOILEA TIP DE RĂSPLATĂ - O RĂSPLATĂ SPIRITUALĂ, PENTRU CĂ SE SPUNE: „SUFLETUL OMULUI ESTE LAMPA DOMNULUI...” (MICHELEY 20:27)